

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הגמלאות
אגף גמלאות נכות

שד' ויצמן 13, ירושלים 91909
טל. 6709364-02 פקס. 6521663-02

י"אב, תשס"ח
11 אוגוסט, 2008

חוזר 08 / 130
חוזר נכות / 1790

אל: מנהלי הסניפים
מנהלי סניפי משנה
מנהלי תחום גמלאות
סגני מנהלי תחום גמלאות
ממונים, מרכזים פקידי תביעות נכות
מזכירי ישיבות ועדות רפואיות נכות

הנדון: חוזר נכות 1790 קביעת אחוז נכות רפואית בגין סוכרת עם סיבוכים

רצ"ב חוזר בנדון שנשלח על ידי ד"ר מריו סקולסקי המנהל הרפואי.

אני מבקשת להביא החוזר לידיעת מזכירי הישיבות ובעזרת רופא המוסד לתת הסברה על החוזר.

יש להביא החוזר לידיעת חברי הוועדות הרפואיות לעררים וכן לידיעת חברי הוועדות לעררים נכות.

בתשובה לשאלות על מועד תחילת יישום ההוראות:

בהתייעצות עם גב' לאה רוזנברג, עו"ד - נקבע כי בסניפים שלא יישמו הוראות החוזר החל מ- 2005, בשל אי הבהירות בעניין - יש ליישם ההוראות על כל החלטה מעתה ואילך.

ב ב ר כ ה,

עירית פלדמן
מנהלת אגף גמלאות נכות

העתק: ד"ר מריו סקולסקי – מנהל הלשכה הרפואית

כ"ד תמוז תשס"ח
27 יולי 2008

אל: רופאי המוסד

הנדון: קביעת דרגת נכות רפואית בגין סוכרת עם סיבוכים

מצ"ב ההנחייה לגבי קביעת דרגת נכות רפואית בגין סוכרת עם סיבוכים.

הנחייה זו מקובלת גם על עו"ד לאה רוזנברג, בלשכה המשפטית.

יש לנהוג לפי הנחייה זו, כמו כן אנו מבקשים להעביר את החוזר לידיעת הרופאים בוועדות הרפואיות.

בברכה,
ד"ר מריו סקולסקי
המנהל הרפואי

העתק: גב' אילנה שרייבמן - סמנכ"ל גמלאות - לידיעה
גב' עירית פלדמן - מנהלת אגף נכות כללית - נא להעביר החוזר למזכירי הוועדות לשם ידיעת הרופאים בוועדות הרפואיות.
גב' אולגה ברוך - ממונה וועדות ני"ע - נא להעביר החוזר למזכירי הוועדות לשם ידיעת הרופאים בוועדות הרפואיות

w:\חוזרים\קביעת דרגת נכות רפואית בגין סוכרת עם סיבוכים.doc

אל: רופאי המוסד

הנדון: קביעת דרגת נכות רפואית בגין סוכרת עם סיבוכים

סעיף ליקוי 4 דן במחלת הסוכרת, כאשר תתי-סעיפים 4 (6) ו-4 (7) דנים בסיבוכי הסוכרת. לשון הסעיף:

4 (6) 'סוכרת אשר הופיעו בה אחד או יותר מן הסיבוכים הבאים (ללא קשר לצורת הטיפול):

- א. נירופטיה סימפטומטית (תחושתית- מוטורית או אוטונומית);
- ב. רטינופתיה סוכרתית (של הרקע - BDR, או משגגת - PDR);
- ג. פרוטאינוריה קבועה, או הוכחה היסטולוגית לנרופטיה סוכרתית;
- ד. מחלת כלי דם היקפיים
- ה. מחלת כלי דם כליליים.

65%

לא תיקבע נכות נפרדת לסיבוכים האמורים כל עוד החומרה של פגימה נפרדת הנובעת מהם לא עולה על 30%; עלתה על 30% - יש לקבוע נכות נפרדת נוספת בהתאם למבחנים ספציפיים"

סעיף 4 (6) קובע 65% נכות כאשר מופיע אחד מסיבוכי הסוכרת המוכרים, אך אין הוא מפרט מאיזו דרגת חומרה של כל סיבוך יש לקבוע סעיף זה. כידוע, קיים טווח התבטאות של כל סיבוך וסיבוך, החל מהתבטאות קלה ביותר שאינה גורמת להפרעה תפקודית ועד לנכות קשה ביותר.

ב- 2005, גובשה הנחייה המגדירה מאיזו דרגת חומרה של סיבוכי סוכרת יש לקבוע סעיף ליקוי 4 (6).

חוזר זה בא להבהיר ולפרט ההנחיה.

ההנחיות נבדקו ואושרו בזמנו ע"י הלשכה המשפטית וכעת נבדקו שוב ואושרו.

ככלל, סעיף 4 (6) יקבע רק כאשר קיימת סוכרת עם סיבוך אחד או יותר והסיבוך הוא בדרגת חומרה המקנה 30% נכות לפחות.

להלן הפירוט:

1. סיבוכי הסוכרת הנדונים הם:

- א. נירופטיה סימפטומטית.
- ב. רטינופתיה סוכרתית.
- ג. פרוטנוריה קבועה או הוכחה היסטולוגית לנרופטיה סוכרתית.
- ד. מחלת כלי דם היקפיים.
- ה. מחלת כלי דם כליליים.

ככלל, לגבי כל אחד מהסיבוכים הללו, קיים סעיף ליקוי נפרד בספר הליקויים. כאשר קיים סיבוך אחד או יותר, יש לבדוק תחילה מה דרגת הנכות המתאימה לחומרת הסיבוך בספר הליקויים.

אם דרגת הנכות בגין הסיבוך היא פחותה מ- 30% אין לקבוע לתובע סעיף 4 (6), על אף שקיימת סוכרת עם סיבוכים, זאת כאמור משום שדרגת הסיבוך אינה מצדיקה קביעת סעיף ליקוי זה.

להלן הפירוט:

א. בנירופטיה סימפטומטית:

יש לקבוע דרגת הנכות בהתבסס על בדיקה קלינית, EMG וכו'.
דרגת הנכות נקבעת לפי סעיף 29 (6).

בנירופטיה בדרגת חומרה פחותה מ- 30% יש לקבוע נכות לפי: בנירופטיה קלה - 29 (6) I - 0%, בנירופטיה בינונית - 29 (6) II - 10%. **אין לקבוע סעיף 4 (6).**
יש לקבוע בנפרד על פי סעיף 4 (1-5) עבור הסוכרת וסעיף 29 (6) I-II עבור בנירופטיה.

בנירופטיה בדרגת חומרה של 30%: (המתאימה לסעיף 29 (6) III) יש לקבוע נכות כוללת עבור סוכרת עם סיבוכים לפי 4 (6). אין לקבוע לקבוע סעיף נפרד עבור בנירופטיה.

בנירופטיה בדרגת חומרה מעל 30% (העונה להגדרת סעיף 29 (6) IV 50%): יש לקבוע סעיף 4 (6) עבור סוכרת עם סיבוכים + 50% לפי 29 (6) IV עבור בנירופטיה בחישוב משוקלל.

ב. ברטינופטיה:

הפגיעה העקרית היא בכושר הראייה, יש לקבוע דרגת הנכות לפי הפגיעה בכושר הראייה (סעיף 52 (1)).

רטינופטיה בדרגת חומרה פחותה מ- 30%:

דוגמא: רטינופטיה על הרקע (BDR) וחדות ראייה 6/9 :

דרגת הנכות: 52 (1) 2 ב' - 0% לכן: למרות שלתובע יש רטינופטיה, אין לקבוע לו סעיף 4 (6).

יש לקבוע סעיף נפרד עבור הסוכרת עצמה מבין הסעיפים 4 (1-5), ועבור הרטינופטיה: 52 (1) 2 ב'.

רטינופטיה בדרגת חומרה של 30%:

דוגמא: רטינופטיה בשתי העיניים עם פגיעה בחדות הראייה כתוצאה מהרטינופטיה - בעין אחת 6/15 ובשנייה 6/60. הנכות לפי סעיף 52 (1) 7 ד היא 30%. לכן יש לקבוע לתובע דרגת נכות לפי סעיף 4 (6).

אין לקבוע נכות נוספת (בשיעור 30%) עבור הרטינופטיה.

רטינופטיה בדרגת חומרה גבוהה מ- 30%: דוגמא: רטינופטיה שגרמה לפגיעה קשה בראייה: עין אחת 1/60 ועין שנייה 6/24: הנכות לפי 52 (1) 9 ה - 50%. יש לקבוע סעיף 4 (6) עבור סוכרת עם סיבוכים + 50% (בחישוב משוקלל) עבור הרטינופטיה.

ג. בפרוטנוריה/ נפרופטיה סוכרתית:

הנכות נקבעת לפי סעיפים 22 (6) ו- 22 (7).
כאשר דרגת הפרוטנוריה מתאימה לסעיפים 22 (6) (א), 22 (ב) או 22 (א) אין לקבוע סעיף ליקוי 4 (6) עבור הסוכרת.

הנכות תקבע לפי: עבור הסוכרת: סעיף 4 (1-5). עבור הנפרופטיה: סעיף 22 (6) (א)-(ב) או 22 (7) (א) בחישוב משוקלל.

כאשר דרגת הנכות בשל הנפרופטיה מתאימה לסעיף 22 (7) (ב) יש לקבוע דרגת נכות כוללת עבור הסוכרת עם הסיבוך של נפרופטיה בשיעור 65% לפי סעיף ליקוי 4 (6).

כאשר דרגת הנכות בשל הנפרופטיה עולה על 30%: יש לקבוע עבור הסוכרת עם סיבוכים 4(6) + עבור הנפרופטיה הסעיף המתאים בחישוב המשוקלל.

ד. במחלת כלי דם היקפיים (=PVD) משנית לסוכרת:

הנכות נקבעת לפי סעיף 11 (2).

כאשר דרגת החומרה של מחלת כלי הדם ההיקפיים נמוכה מ-30% - יש לקבוע:

עבור הסוכרת: סעיף 4 (1-5) ובנפרד עבור מחלת כלי הדם ההיקפיים: סעיף 11 (2) (א)-(ג).

כאשר דרגת החומרה של מחלת כלי הדם ההיקפיים בדרגת חומרה של 30% (מתאימה לסעיף 11 (2) (ד)-(ה) יש לקבוע על פי סעיף 4 (6).

כאשר דרגת החומרה של מחלת כלי הדם ההיקפיים עולה על 30% יש לקבוע עבור סוכרת עם סיבוכים: 4 (6) ובנוסף עבור מחלת כלי הדם ההיקפיים: סעיף 11 (2) (ו)-(ז) בחישוב משוקלל.

ה. במחלת כלי דם כליליים:

ראשית על הרופא להיות משוכנע כי מחלת לב הכלילית היא אכן סיבוך של הסוכרת.

אם כן, יש להעריך חומרת הנכות לפי סעיף ליקוי 9 (2).

א. כאשר מחלת לב הכלילית מתאימה לדרגת נכות 9 (2) (א) - 25%, יש לקבוע סעיף 4 (1-5) עבור הסוכרת + סעיף 9 (2) (א) עבור מחלת הלב הכלילית בחישוב משוקלל. אין לקבוע סעיף 4 (6) עבור סוכרת עם סיבוכים.

ב. במחלת לב כלילית המתאימה לדרגת נכות 9 (2) (ב) או (ג) - יש לקבוע סעיף 4 (6) עבור סוכרת עם סיבוכים ובנוסף סעיף 9 (2) (ב) או (ג) עבור מחלת לב הכלילית בחישוב משוקלל.

2. **יש לשים לב כי בחלק מהסיבוכים הללו המהלך עשוי להיות של הטבה עם טיפול: כגון ברטינופטיה סוכרתית או במחלת לב כלילית. לפיכך יש לשקול, במקרים בהם צפוי שיפור, להמליץ על זיון מחדש לאחר פרק זמן מסוים.**

ב ב ר כ ה ,

ד"ר מריו סקולסקי
המנהל הרפואי

העתקים: גב' אילנה שרייבמן, סמנכ"לית גמלאות
עו"ד אורנה גייל המשפטית
עו"ד לאה רוזנברג, סגן יועצת משפטית
ד"ר טובה מה נעים, לשכה רפואית
גב' עירית פלדמן, מנהלת אגף נכויות
www.ozurim.gov.il דרגת נכות רפואית בגין סוכרת עם סיבוכים.doc